

23.11.2023

Gidselaftale er godt nyt, men efterlader Israel med store dilemmaer

Gidselforhandlinger kommer med en pris. Og Hamas ved, hvordan de skal få det maksimale ud af situationen, skriver senioranalytiker Jacob Kaarsbo.

Skrevet af

Jacob Kaarsbo

📞 +4525123486

✉️ jacob@thinkeuropa.dk

Frigivne gidsler, en våbenhvile og forøgede forsyninger af humanitær nødhjælp til Gazas lidende civilbefolkning er altid positive nyheder. Alligevel efterlader den aftale, som Israel og Hamas har offentliggjort, men endnu ikke gennemført, en række alvorlige dilemmaer for navnlig Israel.

Til det sidste er der usikkerhed om aftalen. Det var offentliggjort, den skulle træde i kraft torsdag, men er foreløbig udsat til fredag morgen. Aftalen skal blandt andet skal sikre, at 50 kvinder og børn, som Hamas tog som gidsler den 7. oktober, bliver frigivet. Som modydelse skal Israel frigive 150 palæstinensiske kvinder og unge, der sidder fængslet i Israel, og indgå en midlertidig våbenstilstand på fire dage.

Det er uklart, hvorfor aftalen blev udsat. Der er ubekræftede oplysninger om, at Hamas ikke vil acceptere, at Røde Halvmåne tilser de tilbageværende gidsler, som er et israelsk krav. Det er også muligt, det skyldes israelsk frygt for, at Hamas prøver at forlænge våbenstilstanden uden at frigive flere gidsler. Israel kræver derfor vished for, at Hamas er klar med de 50 gidsler, før de lader våbenstilstanden træde i kraft.

En af udfordringerne er, at Hamas ikke kontrollerer alle gidslerne. Palæstinensisk Islamisk Jihad og mindre grupper, der deltog i angrebet den 7. oktober, holder omtrent 30. En del af disse er blandt de kvinder og børn, Israel vil have frigivet i første omgang. Situationen illustrerer, hvor følsom aftalen er, og hvor lidt der skal til, før den bliver afsporet.

Pres på Israel giver overhånd til Hamas

Der har været et enormt pres på den israelske regering for at indgå aftalen. Indenrigspolitisk er det store antal gidsler, navnlig kvinder og børn, et åbent sår. De mange ramte familier påvirker opinionen. Der har også været et stort internationalt pres, navnlig fra USA, på grund af det store antal internationale gidsler og for at sikre øget nødhjælp til Gazas lidende civilbefolkning.

Hamas er fuldt ud bekendt med presset på Israel. Det betyder, de i udgangspunkt har overhånd i forhandlingerne. Presset på Hamas stammer fra Israels militære fremmarch i Gaza. Når ratioen for frigivne er nede på en til tre i Hamas' favør, tyder det på, at de militære pres virker. Da Israel forhandlede den tilfangetagne soldat, Gilad Shalit, ud af Hamas' varetægt i 2011, måtte de frigive 1100 palæstinensiske fanger, herunder Hamas-lederen Yahya Sinwar, der var hovedarkitekten for terrorangrebet på Israel den 7. oktober.

Aftale forøger dilemmaer

Frigivelsen af de 50 kvinder og børn og den forøgede nødhjælp til Gaza bliver utvivlsomt vel modtaget. Gidselforhandlinger kommer dog altid med en pris. I dette tilfælde gælder det ikke mindst, at våbenstilstanden giver Hamas mulighed for at omgruppere og forberede deres forsvar på de kommende slag.

Med i aftalen er en klausul, der betyder, at Israel forlænger våbenstilstanden med en dag, hvis Hamas frigiver 10 gidsler yderligere. Det betyder, at Hamas kan skrue op og ned for kogepladen, mens der stadig er langt op til de 190 gidsler, som stadig bliver holdt i Gaza. Hamas ved, hvordan de skal få det maksimale ud af den situation. De vil sandsynligvis fastholde børn og særligt værdifulde gidsler i deres varetægt og splitte familier op, så nogle bliver frigivet og andre fastholdt. Prisen på de 190 tilbageværende vil dermed stige.

Derudover vil det internationale pres på Israel for at forlænge aftalen og helt stoppe det militære pres på Hamas ikke forsvinde. Muligvis vil det endda tage til. Det er også en af grundene til, at intet tyder på, at Hamas vil frigive et stort antal internationale gidsler. De ved, at de er med til at øge presset på Israel.

Overfor det står Israel med den erfaring, at det kun er militært pres, der kan få Hamas i realitetsforhandlinger, og med et Hamas, der nu vil koncentrere sig om at forsvare det sydlige Gaza, hvor også langt størstedelen af de internt fordrevne opholder sig.

I første omgang venter en nervepirrende weekend, hvor det store spørgsmål bliver, om det lader sig gøre at holde aftalen på skinner.